1848. N°. 19.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 14 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 12 Februarij.

Burgemeester en Wethouders der stad Rotterdam, hebben eene publicatie uitgevaardigd, waarbij aan de ingezetenen kennis wordt gegeven, dat de Raad der stad in aanmerking heeft genomen:

Dat het doel der instelling van de gewone jaarmarkten of kermissen grootendeels alleen is geweest de bevordering van het algemeen handelsverkeer der ingezetenen, en om deze tevens in de gelegenheid te stellen om zich op eene gemakkelijke en minder kostbare wijze vele geriefelijkheden aan te schaffen, die op andere tijden niet of minder gemakkelijk te verkrijgen waren.

Dat reeds sedert zeer vele jaren deze, vroeger gewigtige reden, althans ten aanzien eener stad als Rotterdam, als geheel vervallen kan worden beschouwd, waardoor dan ook met ieder jaar het getal dergenen, welke met koopwaren van onderscheiden aard de kermis bezoeken, steeds minder wordt.

Dat dan ook de openbare vermakelijkheden, naar ouder gewoonte aan die jaarmarkten verbonden, al meer en meer de hoofdzaak zijn geworden, maar daardoor dan ook de kermis, in stede van aan de ingezetenen dat nut te verschaffen, waartoe die oorspronkelijk plaats had, voornamelijk slechts de gelegenheid heeft gegeven tot noodelooze, ja dikwijls buitensporige geldverspillingen, welke velen zich al spoedig moeten beklagen en naderhand menigeen in kommer en gebrek doen verkeeren, terwijl nog bovendien de zedeloosheid in vele opzigten door de kermis wordt bevorderd.

Dat het dus geacht kan worden de pligt van het stedelijk bestuur te zijn, om, zonder daarom op andere tijden gepaste openbare en andere vermakelijkheden te keer te gaan, eene instelling te doen ophouden, welke geheel van het oorspronkelijke doel is vervreemd, en voor het algemeen welzijn der ingezetenen als nadeelig moet worden beschouwd.

En dat de Raad derhalve, na rijpe overweging, heeft besloten dat de kermis voortaan geen plaats meer zal hebben, en dus ook gedurende dien voormaligen kermistijd de openbare vertooningen en andere vermakelijkheden, die vroeger gebruikelijk waren, niet meer zullen worden toegelaten.

Burgemeester en Wethouders vertrouwen, evenzeer als de geheele Raad, dat de ingezetenen het na rijp overleg genomen besluit zullen beschouwen, als alleen strekkende tot bevordering niet alleen van de algemeene geldelijke maar bovenal van de zedelijke belangen der maatschappij, en dat die weinigen, welke welligt aanvankelijk daarin eenige vermindering van hun bijzonder voordeel mogten gelegen achten, dit, bij een goed inzien der zaak, gaarne aan het algemeen belang ten offer zullen brengen, en geven mede namens den Raad, de verzekering, dat het genomen besluit geenszins de strekking heeft om in het algemeen het genot van gepaste vermakelijkheden, ook voor al de ingezetenen geschikt, te keer te gaan, maar dat integendeel alle openbare en bijzondere vermakelijkheden, welke, zonder de zedeloosheid te bevorderen, voor de ingezetenen eene gepaste en geschikte uitspanning kunnen geven, van tijd tot tijd zullen kunnen en mogen plaats hebben, nadat daartoe, in verband tot de bestaande verordeningen, de vereischte goedkeuring van Burgemeester en Wethouders zal zijn aangevraagd en verkregen.

— Naar men verneemt, is de Hooge Regering bezig met het beramen en voorbereiden der noodige schikkingen voor het plaatsen van marechaussées in de noordelijke grensprovinciën.

— De berigten omtrent den toestand der rivieren zijn in het algemeen zeer gunstig, zijnde het ijs bijkans overal los en drijvende.

'sGRAVENHAGE, 12 Februarij.

Bij besluit van den 4den dezer heeft Z. M. de Koning de oprigting hier te lande van een instituut van Ingenieurs, ingerigt volgens een overgelegd reglement, goedgekeurd, en tevens aan die instelling verleend den titel van *Koninklijke*, zullende zij alzoo genoemd worden: *Koninklijk Instituut van Ingenieurs.*

— Z. M. heeft benoemd tot Commandeur der Orde van de Eikenkroon, den Luitenant von Stein, in dienst van Z. K. H. den Keurvorst van Hessen.

— De instructie in de zaak van C. C. Marck c. s., beschuldigd van het vervaardigen en in omloop brengen van valsche muntbiljetten, is afgeloopen en de stukken zijn naar den Procureur-Generaal verzonden.

— De 4de en 5de dezer is voor den hoogen raad der Nederlanden behandeld het geding van den *dubbelen Kerkeraad der Hervormde Waalsche gemeente te Amsterdam* tegen *den Staat*, ontstaan uit het bekende koninkl. besluit van 29 Julij 1843, betreffende de suppressie der toelage tot de tractementen der leeraren, van rijkswege verleend aan sommige waalsche gemeenten.

De Heer Mr. F. C. Donker Curtius heeft den eisch bepleit, die hoofdzakelijk daartoe strekte, dat de Staat zoude voortgaan met de vroeger voor eene vierde predikants-plaats te Amsterdam verstrekte subsidie te verleenen; en welk pleidooi gevonden wordt in het *Weekblad van het Regt*, N°. 884.

Na in het algemeen de geschiedenis van het Kon. besluit en den strijd, die daaruit is ontsproten, te hebben nagegaan, gaat de pleiter tot de ontwikkeling der zaak over.

Hij acht het voldoende, dien strijd in groote trekken te schetsen, en begint met de mededeeling dier daadzaken, welke tot het proces meer regtstreeks betrekking hebben, om daarna den ingestelden eisch toe te lichten en te verdedigen tegen de gronden van tegenspraak, van de zijde van den Staat er tegen ingebragt.

Bij het overlijden van den predikant Huet in Nov. 1846, heeft de weduwe van het *annus gratiae* van den 1sten April 1846 van de hand gewezen; waardoor de gemeente geplaatst werd in denzelfden toestand, als of er geen *annus gratiae* had geloopen.

De kerkeraad heeft daarop in afwachting der handopening, de uitbetaling der vacatuur-penningen verzocht.

De minister heeft dat verzoek gewezen van de hand, op grond: dat bij het Kon. besluit van 29 Julij 1843 aan de Waalsche gemeente te Amsterdam slechts voor drie predikanten het voortdurend genot van jaarwedden uit 's lands kas was verzekerd en dat het genot van vacatuur-penningen (ofschoon men zich bereid verklaarde het *annus gratiae* aan de weduwe te voldoen) niet in aanmerking kan komen, in afwachting van het spoedig aan te vangen onderzoek en overleg, bedoeld bij het rescript van 23 Mei 1844.

Die beschikking is gevolgd van eene missive des ministers, van den 4den Maart 1847, met uitnoodiging, om te doen toekomen:

1°. Eene nominative opgave van het zielental, met aanwijzing wie daarvan ledematen zijn, wordende het den kerkeraad vrijgelaten degenen, welke de landtaal niet magtig zijn, te vermelden;

2°. Eene opgave van het getal catechisanten, met vermelding, in welke taal het godsdienstig onderwijs ontvangen en belijdenis afgelegd wordt; en

3°. Eene opgave van den staat der kerkelijke en diaconiefondsen der gemeente.

Het geschil was dus nu in dien staat gekomen, dat de gemeente zich of op genade en ongenade aan de Regering moest overgeven, of wel in regten moest doen gelden, de verpligting in 1815 jegens alle toen bestaande gezindheden, bij art. 192 der grondwet, den Staat opgelegd.

Die vordering is gedaan bij dagvaarding van 5 Julij 1847, tegen den Staat om eene veroordeeling te erlangen tot betaling van den op 1 Julij verschenen drie maandelijkschen termijn der vacatuur-penningen, en tot voortdurende betaling van alle verdere termijnen, zoolang de opengevallene plaats niet zal zijn vervuld, met de kosten.

De Staat heeft doen antwoorden:

1°. Dat de actie zou wezen niet ontvankelijk voor alsnog, zoolang het *annus gratiae* nog loopende is:

2°. Dat de actie zou zijn niet-ontvankelijk, omdat art. 192 der Grondwet geen regt van vorderen zou geven:

3°. Dat, zoo al zoodanig regt ware gegeven, het niet zou competeren aan iedere kerkelijke gemeente en de eischer ook daarom zou wezen niet-ontvankelijk; en eindelijk

4°. Dat de eisch zou moeten worden ontzegd, uit hoofde de algemeene synode der Hervormde Kerk, en de commissie, belast met de belangen der Waalsche Kerken, in de maatregelen van suppressie der Regering zou hebben berust.

Hierna treedt de pleiter in het betoog van 4 punten, ten betooge van de regtmatigheid der actie.

Deze 4 punten zijn:

I. dat de Staat is verpligt tot betaling der gevorderde vacatuur-penningen, reeds nu en zoo als die zijn gevorderd;

II. dat de Staat daartoe is verpligt jegens den eischenden kerkeraad;

III. dat die verpligting medebrengt eene regtsvordering; en

IV. dat er geen grond is, die ter zake van berusting of uit eenige anderen hoofde af te wijzen.

Voor het 1ste punt beroept pl. zich op den duidelijken zin van art. 192 Grondwet:

»De traktementen, pensioenen en andere inkomsten, van welken aard ook, thans door de onderscheidene godsdienstige gezindheden of derzelver leeraars genoten wordende, blijven aan derzelver gezindheden verzekerd."

Het tweede punt van zijn betoog adstrueert pl. op vier hoofdgronden: 1°. Op grond der woorden en uitdrukkingen, in art. 192 vervat; 2°. op grond der geschiedenis en der aanleiding dier bepaling; 3°. op grond der organisatie van de Kerk; en 4°. op grond der ongerijmde gevolgen eener andere opvatting.

Kortelijk zamengevat is de slotsom van dit betoog:

De Staat heeft, bepaaldelijk in 1798, aan zich getrokken den eigendom der vroeger van Regeringswege beheerde geestelijke goederen, waaruit de tractementen plagten betaald te worden.

Reeds dadelijk heeft men die ontzetting van eigendom trachten te vergoeden, door gedurende de eerste drie jaren, aan de verschillende gemeenten de bezoldiging harer verschillende Leeraren uit 's Lands kas te verzekeren.

Het IIIde punt wordt door den pleiter met weinige woorden afgehandeld. Het raakt hier een geldelijk belang, de voldoening eener schuld, die juist door hare erkenning in de Grondwet buiten het bereik is gesteld van elke magt en van gezag in den Staat. Omtrent het IVde punt betoogt hij in het breede dat er geen grond bestaat om de vordering te ontzeggen.

Voor den ged. heeft men tot die ontzegging geconcludeerd, op grond: dat èn de algemeene synode der Hervormde kerk èn de Waalsche commissie zouden hebben berust in het ministeriële rescript van 23 Mei 1844 en bij gevolg in de uitlegging, daarbij gegeven, aan het Kon. besluit van suppressie, van Julij 1843; en dat die berusting de eischende gemeente zou binden.

Omtrent het Koninklijk besluit van 29 Julij 1843 merkt hij aan: »dat het strijdig met art. 72 Grondwet is in de wereld gekomen, zonder er den Raad van State over te hebben gehoord, op voordragt van den Minister voor de Herv. Eeredienst en op een rapport van den Minister van Finantiën; zonder eenige kerkelijke autoriteit te raadplegen; ofschoon voorbereid terwijl de algemeene synode vergaderd was; dat het eerst is openbaar gemaakt in de *Staats-Courant* van 21 Aug. 1843, nadat èn de synode, èn de reunie der Waalsche kerken waren gesloten, blijkbaar, om, immers voor'shands, alle tegenkanting en bestrijding onmogelijk te maken; en dat het is genomen om art. 192 Grondwet voor den Staat minder bezwarend te maken.

Ik laat, zegt Pleiter hierna, oordeelen over het grondwettige van dit besluit, over de clandestine wijs, waarop het is in de wereld gekomen; en over de strekking, om, na verloop van tijd, den Staat met eene uitgaaf van *f* 20,000 te ontlasten.

Er heeft bij de Regering in de zaak steeds eene strekking bestaan, om eenvoudig weg kerkelijke gemeenten te supprimeren en de inkomsten, op eene andere gezindheid over te brengen.

Men heeft gewild de geheele en onvoorwaardelijke suppressie van achttien Waalsche Predikants-plaatsen en dus van alle de gemeenten, waaraan slechts één leeraar verbonden is.

Men heeft daartoe besloten, om te bezuinigen; later om in de behoeften te voorzien van nieuw ontstane gemeenten der Nederd. kerk; de Minister heeft de Waalsche Hervormde eeredienst beschouwd als eene zaak van mode en smaak.

Pleiter vraagt: wat wordt er van de geruststellende verzekering, in 1815 aan alle bestaande eerediensten, als de Minister of de Regering, naar eigen beschouwingen aangaande de verschillende eerediensten, de subsidie van de eene gezindheid op de andere zou kunnen overbrengen? en meent te mogen verwachten, dat de Hooge Raad het oogmerk, door de Commissie van herziening in 1815 aangewezen, om namelijk den genoegzaam afdoenden waarborg, dien men toen meende te vinden in de edele gevoelens van den toenmaligen Souverein, door opneming in de Grondwet, ook voor diens opvolgers verbindend te doen wezen, zal bevestigen.

SCHIEDAM, 9 Februarij.

Volgens opgaaf van een geacht handelhuis alhier zijn uit Odessa naar het westelijk Europa uitgevoerd:

In 1844,	87,687	Lasten Tarwe	4,761	Lasten	Rogge.
» 1845,	128,000	»	» 4,640	»	»
» 1846,	141,626	»	» 15,900	»	»
» 1847,	185,219	»	» 21,677	»	»

Uit de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, waren meest met dezelfde bestemming uitgevoerd 570,000 Nederlandsche Lasten.

Te Amsterdam was in voorraad op 1°. Januarij 1847, 6,500 Lasten Tarwe en 11,000 Lasten Rogge; op 1°. Jan. 1848, 4,300 Laste Tarwe en 20,100 Lasten Rogge.

Te Rotterdam bedroeg de voorraad van Tarwe met 1°. Jan. ll., 1,450 Lasten, en 5,550 Lasten Rogge.

GORINCHEM, 10 Februarij.

De Predikanten alhier hebben op nieuw eene poging gedaan om het kapitaal, dat tot opbouw eener kerk ontoereikend was, te vergrooten, door de leden dier gemeente andermaal eene lijst ter inteekening toe te zenden. Het gezamentlijk bedrag der nieuwe inteekening is *f* 30,025.25. Telt men hierbij de aanmerkelijke som, vroeger door de gemeente tot dat doel bijeengebragt, dan kan het niet anders of men moet den goeden geest van de gemeente hulde toebrengen voor zulke groote opofferingen.

AMSTERDAM, 11 Februarij.

De Hoogleeraar Opzoomer had voor zijne op eergisteren in *Felix Meritis* gehoudene lezing een ontwerp gekozen uit de Zedekunde. Hij sprak over het noodzakelijke eener gestrenge pligtsvervulling, ook in zoogenaamde onverschillige zaken. Hij betoogde dat er geene zaken zijn, die onverschillig kunnen genoemd worden. Hij zette uitéén het stelsel hieromtrent voorgedragen door Kant; hij betoogde dat de meening onjuist is, dat er een middenpad zonde bestaan tusschen den regten weg der deugd en het dwaalpad der zonde, hij nam evenmin aan de leer van hen die beweren dat er overtollige deugden zijn, die men naar verkiezing kan kweeken of niet, die men kan doen of laten, en toch even braaf, even goed, even achtenswaardig zijn.

Daar de wijsgeerige wetenschappen niet *dadelijk* vallen in den kring der werkzaamheden van een blad als het onze, zullen wij ons onthouden van den Spreker in de bijzonderheden zijner rede te volgen. Zijne hoorders zullen zich met genoegen zijne zuivere taal, zijnen krachtigen ernst herinneren.

Maar wat onzen werkkring meer bijzonder aanging, was de slotsom zijner redenering, dáár, waar hij het noodzakelijke van strenge pligtsbetrachting toepaste op de burgers in den staat.

Velen, zeide hij, meenen genoeg gedaan te hebben als zij slechts zoodanig handelen dat zij niet vallen in de termen van het strafwetboek. Zij denken, dat als zij slechts het land niet aan den vijand verraden, geen oproer stichten en hunne belasting betalen, zij genoeg hebben verrigt. Om als stemgeregtigden, als kiezers, als ondersteuners van armen, als bevorderaars van kunst en wetenschap nuttig te zijn, dat rekenen zij als overtollig, ja, indien het geld kost, als dwaas. (*Amst. Cour.*)

LEEUWARDEN, 6 Februarij.

Er wordt eene schoone onderneming beproefd door den Boekhandelaar G. T. N. Suringar te Leeuwarden: eene geheel nieuwe uitgave van het werk van wijlen Prof. J. A. Uilkens, *de volmaaktheden van den Schepper in zijne schepselen beschouwd*. De natuurkundige wetenschappen hebben sedert de vervaardiging van dat volksboek reuzenschreden gemaakt, maar de nieuwe uitgave zal hierin niet achterblijven. Met behoud van den geest zullen de onderscheidene afdeelingen op de hoogte der wetenschap gebragt worden door mannen, wier naam voldoende aanbeveling is. Het eerste deel, beschouwingen behelzende *van den sterrenhemel en eene natuurkundige beschrijving van onzen aardbol*, zal bewerkt worden door den Hoogleeraar F. Kaiser te Leyden; het tweede deel, *beschouwingen van de bestanddeelen en eigenschappen der lucht, en van de verschijnselen in onzen dampkring*, door den Hoogleeraar C. J. Matthes te Amsterdam; het derde deel, *natuurlijke geschiedenis van het dierenrijk*, door den Hoogleeraar J. van der Hoeven te Leyden; het vierde deel, *natuurlijke geschiedenis van het plantenrijk*, door den Hoogleeraar H. C. van Hall te Groningen; het vijfde deel, *geologie en delfstofkunde*, door Dr. E. M. Beima te Leyden, onder toezegging van den Hoogleeraar J. S. G. van Breda, om den bewerker met zijne keurige verzameling van voorwerpen, en met zijne kennis ten dienst te willen staan.

Wij zijn wel eens gewoon, het geslacht, hetwelk ons onmiddelijk voorging, als vrij onverschillig en weinig voortgaande te beschouwen, ons zelven daarentegen als nieuw ontwaakten en voorstanders van vooruitgang. De eersten wisten den arbeid van Prof. Uilkens te waarderen, wij hopen dat de laatsten den uitgever in zijne belangrijke, maar niet onkostbare onderneming de verdiende ondersteuning zullen schenken. (*Overijssel.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

WEST-INDIE.

CURAÇAO, 18 December.

Den 23sten November heeft hier een hevige storm gewoed, waardoor het leven van een aantal menschen is bedreigd geworden, die echter op 2 na allen als door een wonder gered zijn. Twee ponten waren even voor het losbreken van den orkaan van het fort Amsterdam naar het rif afgestoken, de eene met 9, de andere met 3 personen. Midden in de haven werden zij door de windvlaag overvallen, die de brooze vaartuigen in zee deed drijven. Vier personen van de ééne (zijnde militairen) redden zich met zwemmen. Van de overigen vernam men niets meer dan hun angstgeschreeuw. Ook de andere pont scheen reddeloos verloren, toen een slaaf van den Heer Chapman, Martijn genaamd, die met visschen bezig was, in zijn vischbootje (een drie voet lange bak, waarin één persoon met moeite het evenwigt houden kon) sprong, zijn vischlijn aan de buitenste ducd'alven vast maakte, en zich toen naar de pont liet afdrijven, welke hij nog even tijdig genoeg bereikte om het met dit touw naar den wal terug te trekken.

Intusschen had men het gevaar, waarin nog 5 personen verkeerden, op het eiland vernomen; de Gouverneur zond dadelijk eene loodsboot uit, om de afgedrevene pont te zoeken; tegelijk werd de sloep van de schoener Raphaël, met eenige manschappen van genoemd schip en van de kof Cornelis uitgezonden, met het zelfde doel; doch vergeefs. Ongeveer ten 8 ure des avonds kwamen beide vaartuigen onverrigter zake terug. Toen werd door den Gouverneur de boot Dejalo, Schipper J. Thode, gehuurd om de nasporingen den volgenden dag voort te zetten. Doch ook deze poging bleef vruchteloos, daar het scheepje den 27sten terug kwam zonder iets ontmoet te hebben, en men achtte algemeen de 5 ongelukkigen verloren.

Allen waren echter niet verloren. Na 11 dagen zwervens was de pont den 4den December op de vaste kust nabij het dorp Pueblo Nevo, in Para-

guana komen aandrijven, met twee vrouwen en een kind. Hoe deze rampzaligen het leven hebben behouden, is een raadsel. De beide andere personen, de pont-neger en een kanonnier, waren van dorst bezweken, onder de gloeijende equinoxiaal-zon. De vrouwen hadden de lijken, die dadelijk ter ontbinding overgingen, over boord geworpen.

De Gouverneur heeft de ijverige pogingen tot redding dezer ongelukkigen, door eene openbare hulde in de *Curaçaosche Courant* beloond. De namen dergenen, die daartoe hebben medegewerkt, worden in die courant opgegeven.

— Volgens het Regeringsblad van Venezuela van 25 September, is deze Republiek verdeeld in 13 provinciën, 89 kantons, 517 parochien, met eene bevolking van 1,267,692 zielen.

— Men vindt in de dagbladen van Bogota, de hoofdstad der Republiek Nieuw-Grenada, de aankondiging van verschillende maatregelen, die als gelukkige kenteekenen van den vooruitgang van dit land kunnen beschouwd worden. — De eerste is eene wet, bij dewelke eene algemeene amnestie voor alle staatkundige misdaden, welke tusschen den 1sten Junij 1839 en den 31sten December 1845 begaan zijn, verleend wordt. Eene andere wet verbiedt den invoer van slaven op het grondgebied der republiek, en verklaart allen die er mogten binnenkomen, vrij. De slaven die zich thans aldaar bevinden en aan vreemde meesters behooren, moeten binnen een jaar tijds het land verlaten, of worden na verloop van dien tijd vrij.

Bij een besluit van den President worden de havens in het grondgebied van Bocao del Toro en San Andres vrij en open voor de schepen van alle natiën verklaard.

Tevens wordt de President bij eene wet gemagtigd om landen af staan, en de kosten der reis en eerste vestiging te betalen aan alle Amerikaansche, Aziatische of Europesche landbouwers of werklieden, die zich in de Republiek willen komen vestigen. Zij zullen dadelijk burgers worden en 20 jaren van alle militaire diensten en belastingen, hoe ook genaamd, bevrijd zijn.

SPANJE.

MADRID, 4 Februarij.

De *Gazeta* heeft twee allerbelangrijkste besluiten openbaar gemaakt; vooreerst eene overeenkomst der regering met de bank van San-Fernando, waarbij die instelling tot Rijks-kassier gemaakt is en voor het jaar 1848 de uitbetaling op zich neemt van 1,283,631,396 realen, dat is het bedrag van de door het ministerie aan de Cortes ingediende staatsbegrooting. De bank zal maandelijks de bepaalde sommen ter beschikking der schatkist stellen; de gelden, voor de voldoening der geestelijke dotatiën en der kosten van eeredienst, uitbetalen; en op bepaalde tijdstippen de ter voldoening van de halfjarige renten der binnen- en buitenlandsche schuld benoodigde gelden ter beschikking stellen van het bestuur der openbare schuld.

Het Ministerie heeft op de begrooting 40 millioen realen uitgetrokken tot regeling der openbare schuld, en alsnu heeft de bank van San-Fernando op zich genomen om ook die gelden in driemaandelijksche termijnen te leveren, mits daartoe telkens eene maand te voren aanvraag gedaan zal worden. Wederkeerig zal de bank het geheele bedrag der Staats-inkomsten ontvangen.

Bij het tweede besluit worden maatregelen vastgesteld, strekkende om te verzekeren dat al de Rijks-ambtenaren op de gezette tijden hunne bezoldiging erlangen en alle staats-uitgaven op den bepaalden tijd gedekt worden.

Zoo doet Spanje eindelijk eene schrede op den weg van orde en van geregeld beheer der finantiën. Zijne schuldeischers zullen daardoor ten minste eenigen waarborg erlangen en de hoop mogen koesteren op eene betere toekomst, waarop zij zoo veel regt hebben.

— De Senaat heeft met eene meerderheid van 70 tegen 10 stemmen het verslag der Commissie goedgekeurd, waarbij de vraag om magtiging voor de Regering, om de belastingen dit jaar nog op den voet der vorige begrooting in te vorderen, tot over de begrooting van dit jaar gestemd zou zijn, gunstig is beoordeeld.

NAPELS.

31 Januarij.

Volgens berigten van deze dagteekening heeft de Prins de Cassaro de betrekking van Voorzitter van den Staatsraad niet aangenomen. De Heer Bozzelli is benoemd tot Minister van Binnenlandsche zaken; hij is een zeer geacht en hoogst verlicht man, en schrijver van verscheiden zeer gunstig bekende werken. Hij was onder Koning Murat lid van den Staatsraad. Ten gevolge der gebeurtenissen van 1821 moest hij het land verlaten, en hield een geruimen tijd te Parijs zijn verblijf, waar hij mede zeer geacht was. Zijne benoeming heeft te Napels een allergunstigsten indruk gemaakt; ieder heeft begrepen, dat de Koning door den Heer Bozzelli aan zijne zijde te plaatsen, een nieuw bewijs gaf van zijn ernstigen wil om eene constitutie tot stand te brengen. De Heer Bozzelli is, naar men zegt, met het ontwerpen eener constitutie overeenkomstig de reeds bekend gemaakte grondslagen, belast.

PRUISSEN.

In Opper-Silezië heerscht een niet minder groot gebrek dan dat hetwelk Ierland zoo lang heeft geteisterd, en de koortsen, het gevolg der behoefte aan al het noodige, rigten eene vreeselijke verwoesting onder de lagere klassen aan. De bijzonderheden, deswege door de dagbladen medegedeeld, zijn allerverschrikkelijkst. Onder anderen leest men dat een vader van acht kinderen, na vijf dier kinderen, benevens zijne vrouw, aan de typhus verloren te hebben, de lijken, een voor een, in eene zak gestoken, naar het eene halve mijl van zijne woning afliggend kerkhof gesleept, en daar over den muur geworpen heeft. Wat gedaan wordt om den nood te lenigen is ontoereikende, want ruim twintigduizend menschen hebben aan alles gebrek. Verscheiden dorpen zijn reeds uitgestorven, en alle arbeid heeft, door gemis van handen, op vele plaatsen opgehouden.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Februarij.

Eergisteren heeft de Marquis van Lansdowne in het Hoogerhuis een wetsontwerp voorgedragen, waarbij de Regering gemagtigd wordt diplomatieke betrekkingen met Rome aan te knoopen; de eerste lezing daarvan ging door en de tweede werd op den 17den bepaald.

— Onlangs is zekere John Bull in den ouderdom van 100 jaren en 7 maanden overleden, die tot kort voor zijn 100ste jaar in dienst was bij de bankiers Spurling. — Dezer dagen werd te Salford een man van 104 jaren voor $2\frac{1}{2}$ sh. beboet, omdat men hem beschonken had gevonden; hij was echter anders niet gewoon zich aan den drank te buiten te gaan.

— De bladen maken een schrijven van den Cardinaal Franconi, President der Congregatie van het geloof te Rome, aan de Katholieke Aartsbisschoppen van Ierland, bekend, waarin deze, naar aanleiding van de ongunstige geruchten, welke sedert eenigen tijd omtrent de gedragingen der Iersche geestelijkheid in omloop gebragt zijn, op last van den Paus uitgenoodigd worden om te dier zake naauwkeurige berigten naar Rome te zenden, en om aan hunne geestelijkheid aan te bevelen dat zij zich alleen bezig houde met de zorg voor het geestelijk welzijn des volks en zich volstrekt niet met wereldsche zaken bemoeije, ten einde aan hare vijanden geene gelegenheid te geven om haar te beschuldigen.

Dit schrijven heeft in Ierland een levendigen indruk gemaakt. Niet alleen heeft bij gelegenheid van eene vergadering der vereeniging tot afschaffing der Unie, te Dublin op den 7den dezer gehouden, die herderlijke brief het onderwerp van hevige beraadslagingen uitgemaakt, maar reeds bevatten de Engelsche dagbladen vertoogen der Iersche Aartsbisschoppen aan den Primaat der Roomsch-Katholijke geestelijkheid in Engeland, waarin wordt te kennen gegeven dat de geruchten welke sedert eenigen tijd omtrent de gedragingen der geestelijkheid in omloop gebragt zijn, ten eenen male als valsch moeten aangemerkt worden; dat Lord Minto naar Rome is gezonden om den Paus te misleiden, en dat de Engelsche en Iersche dagbladschrijvers als zamengezworen hebben om de van niets kwaads bewuste priesters en andere geestelijken in een ongunstig daglicht te stellen. — Lord Farnham, die de eerste is geweest om de Regering op de gedragingen der geestelijkheid oplettend te maken, moet dezer dagen een door den primaat, de hooge geestelijken en een aantal der voornaamste katholieke ingezetenen van Ierland onderteekend adres ontvangen hebben, waarin hij wegens zijne ten deze gehouden handelwijze hevig wordt aangevallen.

— De berigten uit Ierland zijn over het algemeen minder ongunstig. Op verschillende punten tracht men maatregelen tot verbetering van den verachtenden toestand des volks in te voeren. In het meest geteisterde landschap, Clare, zoekt men bij voorbeeld de reeds eenmaal gestaakte openbare werken te doen voortzetten. In Dublin heeft eene vereeniging van mannen uit de meest verschillende standen der maatschappij het plan gevormd, om ten voordeele van de landbouwende klasse eene maatschappij op te rigten, waarvan zij de statuten ter goedkeuring aan het parlement zal overleggen. Het ontwerp moet den bijval van den Onderkoning van Ierland hebben verkregen, en reeds hebben vele achtenswaardige grondeigenaars hunne krachtdadige ondersteuning tot verwezentlijking daarvan toegezegd.

— Op de oostkust der Sandwich-eilanden is een walvischvaarder gestrand; de bemanning is door de inboorlingen vermoord, een van het scheepsvolk is ontsnapt en te Sidney aangekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Februarij.

De Koning heeft den Baron de Langsdorff benoemd tot Gezant bij het Nederlandsche Hof, in plaats van den Heer de Bussières.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 Februarij.

Volgens Koninklijk besluit van den 4den dezer, is eene nieuwe toelage van 75,000 fr. aan de beide Vlaanderen verleend, om onder de gemeenten en de gestichten van liefdadigheid aldaar verdeeld te worden.

ADVERTENTIEN.

Den 6den Februarij 1848 is te PARIJS overleden, Jonkvrouwe A. C. TEMMINCK, hartelijk geliefde Zuster van

C. J. TEMMINCK.

LEYDEN, 8 Februarij 1848.

Heden overleed, na een smartelijk lijden van circa 5 weken, tot bittere droefheid van zijne Broeders, Zusters en verdere Betrekkingen, de Wel-Edele Heer PETRUS COENRAAD DE CONINGH.

VREEDELUST bij DELFT, 8 Februarij 1848.

Heden overleed, tot groote droefheid der Weduwe en deszelfs kinderen, in den ouderdom van bijna 63 jaren, JACOB ENGELS. Sedert het jaar 1810 *Ambtenaar aan 's Rijks Hoogeschool* alhier, *Corresponderend Lid van de Horticultural Society* te *London.*

LEYDEN, 11 Februarij 1848.

Heden morgen overleed onverwacht, tot onze droefheid, onze geliefde Zoon en Behuwd-Zoon HENRICUS GODEFRIDUS WILHELMUS TIMMERMANS, in den ouderdom van ruim 16 jaren.

LEYDEN,
11 Februarij 1848.

W. C. DE SAIN.
M. J. J. DE SAIN.
VAN DINTER.

Eenige Kennisgeving.

De Familie van wijlen den Heer JOHANNES LANGELAAN betuigt bij deze haren dank voor de bewijzen van deelneming, bij zijn overlijden ontvangen.

LEYDEN, 12 Februarij 1848.

Gevoelig voor de vele en treffende bewijzen van deelneming bij het treurig uiteinde van mijnen Echtgenoot, den Heer H. N. BROUWER, mij betoond, betuig ik bij deze mijnen hartelijken dank, vurig wenschende dat ieder van dergelijke smartelijke gebeurtenissen moge verschoond blijven.

Ik beveel mij bij deze gelegenheid op nieuw in het aandenken en de gunst mijner geëerde Stadgenooten aan, welke ik uithoofde van mijn 62-jarigen ouderdom, en den hoogst onaangenamen toestand waarin ik ben overgebleven, meer dan immer behoef.

LEYDEN,
12 Februarij 1848.

J. M. MEERBURG,
Wed. H. N. BROUWER.

Diegenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijlen MARIA RUITEN, Wed. ADRIANUS JOSEPH PATERNOTTE, gelieven daarvan **opgaaf** en **betaling** te doen, vóór of op den 15den April 1848, aan J. P. J. PATERNOTTE, *Mr. Steenhouwer* te *Leyden*.

Uit een Exploit van mij Ondergeteekende, CORNELIS KAREL BIEGMAN, *Deurwaarder* bij de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, wonende aldaar op de Breedestraat in dato den elfden Februarij 1848, blijkt, dat aan WILLEM NICOLAAS VAN HANSWIJCK, laatst *Ontvanger der Directe Belastingen* te *Leyden*, is **beteekend**, ter plaatse en bij aanplakking volgens de Wet, een Vonnis door gemelde Regtbank, den Vierden Februarij 1848, op een ingediend verzoekschrift uitgesproken, waarbij denzelven WILLEM NICOLAAS VAN HANSWIJCK wordt gesteld *in staat van kennelijk onvermogen.*

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan art. 4 n°. 7, 3e lid van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

C. K. BIEGMAN,
Deurwaarder.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Onder Directie van den Heer A. PETERS,

Maandag 14 Februarij 1848,

De Landheer van Sterrenberg, Blijspel in 4 Bedrijven, vrij gevolgd naar het Hoogduitsch van *J. von Weiszenthurn*, door C. J. ROOBOL; gevolgd door ***Matthijs de Invalide***, Blijspel met Zang in 2 Bedrijven, naar het Fransch. Beide stukken nooit alhier vertoond.

Aanvang ten ZES ure.

EFFECTEN, BRANDASSURANTIE, LEVENSVERZEKERINGEN, ENZ.

Het Kantoor van **G. J. HOLLANDRET** is overgeplaatst van het Rapenburg naar de Oude Singel (Aardappelmarkt), Wijk V N°. 373.

Men verlangt ***TE HUUR***, met Augustus e. k., binnen de Stad *Leyden*: **een goed HEERENHUIS van Negen Kamers** of daaromtrent, met **TUIN** daarachter, en wel op de Breedestraat, het Rapenburg of den Rijn. Reflecterenden adresseren zich met Franco Brieven onder Letter **A**, bij den Boekhandelaar J. WEDDING, te *Harderwijk*, met opgave van Huurprijs, 't aantal Kamers, grootte van den Tuin, Wijk, N°. enz.

Tegen 1°. April vraagt men bij BURGERLIEDEN eene **ongemeubeleerde, groote BOVEN- of BENEDEN-KAMER *in Huur*.** Adres met geslotene briefjes, benevens opgave van den prijs, onder Letter **V**, bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, op de Langebrug te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING,

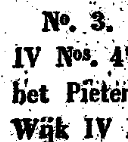

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, op Zaturdag den 19den Februarij 1848, des avonds ten 6 ure, bij Opbod en Afslag, van de navolgende HUIZEN en ERVEN, allen staande en gelegen te *Leyden*, als:

N°. 1. Een HUIS, aan de westzijde van de Zijdgracht, op den hoek van de Korte Raamsteeg, Wijk II N°s. 296 en 296 *rood*.

N°. 2. Een HUIS en ERF, in de Ketelboeterssteeg, Wijk IV N°. 421; en

N°. 3. Drie HUIZEN, als: een in de Lange Pieterskerk Choorsteeg, Wijk IV N°s. 476 A en 687; een DITO, nevens het voorgaande, op den hoek van het Pieterskerkhof, Wijk IV N°. 477, en een DITO, op het Pieterskerkhof, Wijk IV N°. 687 A.

Kunnende op den dag der Verkooping worden bezigtigd, en inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. ZUURDEEG, te *Leyden* voornoemd.

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 26sten Februarij 1848, bij Opbod, en op Zaturdag den 4den Maart daaraanvolgende bij Afslag, beide des avonds ten 6 ure, van:

N°. 1. Eene allergunstigst gelegene, goed onderhoudene en welbeklante **LIJMZIEDERIJ**, staande en gelegen aan den Hoogen Morsch, even buiten de Stad *Leyden*, onder *Oegstgeest*, met derzelver welingerigte WOONHUIZING, waaronder een KOEPEL, uitzigt hebbende aan den Rijn, en andere Vertrekken, Wagenhuis, Koe- en Paardenstalling, ruime Werkplaatsen, groote Schuur, Arbeiders-Woningen, Tuingrond en Boomgaard, mitsgaders de vaste Gereedschappen, daartoe behoorende, en een stuk WEILAND, daarnaast gelegen; te zamen groot 1 Bunder en 55 Roeden.

N°. 2. Drie aan elkander gelegen Partijen WEI- of HOOILAND, over de Lijmfabriek, te zamen groot 2 Bunders en 14 Roeden.

N°. 3. Een Partij DITO, langs den Heerenweg, voor den Spoorweg, groot 64 Roeden en 30 Ellen.

Al hetwelk dagelijks kan worden bezigtigd, en in gebruik genomen den 1sten April 1848.

Voorts nog:

N°. 1. Een WINKELHUIS en ERF, staande en gelegen te *Leyden*, aan den Nieuwen Rijn omtrent de Vischbrug, Wijk IV N°. 100.

N°. 2. Een PAKHUIS in zekere Poort, uitkomende aan den Nieuwen Rijn, nevens de Stads Waag, Wijk IV N°. 105.

N°. 3. Een HUIS en ERF met daarnevens gelegen WERKHUIS, aan het Pieters Kerkhof omtrent de Muscadelsteeg, Wijk IV N°s. 667 en 667 A; en

N°. 4. Een DITO op de Langegracht omtrent de Oostvoldersteeg, Wijk V N°. 859a. Alles breeder bij biljetten omschreven.

Zijnde inmiddels informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WIJNSTROOM, te *Leyden.*

Op Woensdag den 16den Februarij zal aan het *Verkoophuis op de Hooigracht* worden Verkocht: een nette en zindelijke **INBOEDEL**, bestaande in een Secretaire, Bufetkastjes, Ladetafel, Stoelen, Tafels, Spiegels en Schilderijen, Ledekant, Bedden en Toebehooren, Tafel- en Bedlinnen, Vloerkleeden, Porselein en Glaswerk, Koper-, Tin- en IJzerwerk, alsmede Goud- en Zilverwerk, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Alles op Dingsdag te voren te zien.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 12 Februarij. Van 42 tot 45 Gulden.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 11 FEBRUARIJ.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$54\frac{1}{16}$	$54\frac{1}{8}$	$54\frac{1}{16}$
Dito Certificaten	» 3	»	$65\frac{1}{2}$	$65\frac{9}{16}$	
Dito dito	» 4	»	$84\frac{7}{16}$	$84\frac{1}{2}$	
C. I. Leening	» 4	»	$84\frac{1}{4}$		
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	83	$83\frac{1}{8}$	
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	$162\frac{1}{4}$	$162\frac{3}{8}$	$162\frac{5}{8}$
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maats.					
BELGIE, Certificaten	» $4\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito, bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$16\frac{11}{16}$	$16\frac{3}{4}$	
Dito bij dito, onbep. stukken	» 5	»	$15\frac{3}{16}$	$15\frac{3}{8}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$25\frac{15}{16}$		
Coupons Ardoins			$12\frac{7}{16}$	$13\frac{5}{8}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»			
Dito Dito	» 4	»	$26\frac{7}{8}$	27	$26\frac{15}{16}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{1}{4}$		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$103\frac{3}{8}$		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$94\frac{7}{8}$	95	
Dito bij HOPE	» 4	»			
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	$84\frac{3}{8}$	$84\frac{7}{8}$	
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»	$65\frac{5}{8}$		
Certificaten van dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»	140	$140\frac{1}{4}$	
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.	$98\frac{1}{2}$		
Idem	» 4	»	$83\frac{1}{2}$		
Oblig. Metalliek	» 5	»			
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	49		
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 4	pCt.	89		
BRAZILIE,	» 5	»			
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën					
MEXICO,	» 5	»	$17\frac{3}{4}$	$17\frac{7}{8}$	
VENEZUELA,	» $2\frac{1}{4}$	»			

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt.
Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.